

Miten luomusikoja hoidetaan? Entä kuinka luomukinkku kannattaa valmistaa?

Luomutuottajien aamuporinat 5.12.2024

Luomuliiton asiantuntijat Brita Suokas ja Jaana Elo

Poimintoja tärkeistä asioista, jotka erottavat luomun selvimmin tavanomaisesta sikataloudesta

Luomusikojen hoidon tuotantosäännöt, EU:n luomun perusasetus 2018/484

- **1.4 Ruokinta, 1.4.1 Yleiset ruokintavaatimukset**
- f) kasvunedistäjien ja synteettisten aminohappojen käyttö on kielletty;
- g) vieroittamattomia eläimiä on ruokittava mieluiten emän maidolla tietty vähimmäisaika, jonka komissio vahvistaa 14 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti. Kyseisenä aikana ei saa käyttää kemiallisesti syntetisoituja aineita tai kasviperäisiä aineksia sisältäviä juottorehuja;
- *Ruokaviraston luomukotieläintuotannon ehdot: 40 päivää sioilla*

Eläinten terveydenhoito ja lääkintä 1/ 2

- 1.5.2.4
- **Lukuun ottamatta rokotteita, loiskäsittelyjä ja pakollisia taudinhävittämisohjelmia**, kun eläimelle tai kasvatuserälle annetaan yli kolme kemiallisesti syntetisoitujen allopaattisten eläinlääkkeiden avulla, antibiootit mukaan lukien, suoritettavaa hoitokertaa 12 kuukaudessa tai useampi kuin **yksi hoitokerta, jos eläimen tuotantoelinkaari on alle vuoden mittainen**, kyseisiä eläimiä tai niistä peräisin olevia tuotteita ei saa myydä luonnonmukaisina tuotteina, ja eläimiin **on sovellettava 1.2 kohdassa määriteltyjä siirtymävaiheita**.

Eläinten terveydenhoito ja lääkintä 2/2

Siirtymävaihe, jos yksi lääkintäkerta ylittyy

1.2.2

b) lammaseläinten, vuohieläinten ja **sikaeläinten** sekä maidontuotantoon käytettävien eläinten osalta **kuusi kuukautta**;

1.5.2.5

... **varoaika**, ennen kuin kyseisestä eläimestä voidaan valmistaa luonnonmukaisesti tuotettuja elintarvikkeita, **on kaksinkertainen** direktiivin 2001/82/EY 11 artiklassa tarkoitettuun varoaikaan nähden **ja vähintään 48 tuntia**.

Eläinsuojat ja eläintuotannon käytännöt

- 1.6.5 Ulkojaloittelualueet voivat olla osittain katettuja. Katoksia ei pidetä ulkojaloittelualueina.
- 1.6.8 Kotieläinlajien kasvatuksessa ei saa käyttää häkkeitä, laatikoita tai päällekkäin olevia karsinoita.
- 1.6.9 Kun kotieläimiä käsitellään erikseen eläinlääkinnällisistä syistä, ne on pidettävä tiloissa, joissa on kiinteä lattia ja olkikuivikkeet tai sopivaa kuiviketta. Eläimen on pystyttävä kääntymään ympäri helposti ja asettumaan vaivatta makuulle koko pituudeltaan.

1.7 Eläinten hyvinvointi

- 1.7.9 Eläimille aiheutuva kärsimys on minimoitava käyttämällä riittävää anestesiaa ja/tai kivunlievitystä ja huolehtimalla, että pätevä henkilöstö toteuttaa kunkin toimenpiteen eläimen kannalta soveltuvimmassa iässä.
- 1.7.10 Tuotteiden laadun ja perinteisten tuotantomenetelmien säilyttämiseksi sallitaan fyysinen kastraatio, mutta ainoastaan 1.7.9 kohdassa säädetyin edellytyksin.
- ***Ruokaviraston luomukotieläinehdot*** - Porsaiden kastraatio voidaan suorittaa alle viikon ikäisenä avoimella leikkausmenetelmällä kudoksia repimättä pätevän henkilön suorittamana 31.12.2026 saakka.
- Minimivaatimus luonnonmukaisessa tuotannossa olevien porsaiden kastraatioon on riittävä **anestesia ja/tai kivunlievitys**, jonka toteutuksen arvioi eläinlääkäri.

Luku 1.9.3 Sikaeläimet

- **Luomusiat ruokitaan luomurehulla**
- a) vähintään 30 prosenttia rehusta on tuotettava itse tilalla tai, jos tämä ei ole toteutettavissa tai tällaista rehua ei ole saatavilla, tuotettava yhteistyössä muiden, samalta alueelta peräisin olevaa rehua ja rehuaaineita käyttävien luonnonmukaisten tai siirtymävaiheessa olevien tuotantoyksiköiden ja rehualan toimijoiden kanssa;
- b) päivittäisiin rehuannoksiin on lisättävä karkearehua tuore-, kuiva- tai säilörehuna
- Jos luonnonmukaista valkuaisrehua ei ole riittävästi saatavilla, muuta kuin luonnonmukaista valkuaisrehua on sallittua käyttää 31 päivään joulukuuta 2026 saakka.
- *Vain alle 35 kg:n painoisille porsaille, max 5 % rehun kuiva-aineesta.*

Eläinsuojat ja eläintuotannon käytännöt 1/2

- Eläinsuojissa on oltava mukava, puhdas ja kuiva makuu-/lepoalue, joka on kooltaan riittävän suuri ja rakenteeltaan kiinteä, ei rakopohjainen.
- Lepoalueella on oltava tilava ja kuiva makuupaikka, joka on kuivitettu. Kuivikkeen on oltava olkea tai muuta soveltuvaa luonnonmateriaalia.
- c) eläinsuojassa on oltava aina oljesta tai muusta soveltuvasta materiaalista tehty alusta, joka on riittävän suuri sen varmistamiseksi, että kaikki karsinan siat voivat asettua makuulle samanaikaisesti eniten tilaa vievällä tavalla;

Eläinsuojat ja eläintuotannon käytännöt 2/2

- d) emakot on pidettävä ryhmissä, lukuun ottamatta tiineysajan loppuvaihetta ja imetysvaihetta, jolloin emakon on voitava liikkua vapaasti karsinassaan ja emakon liikkuminen on rajoitettua vain lyhyitä aikoja;
- e) rajoittamatta olkia koskevien lisävaatimusten soveltamista emakoille on joitakin päiviä ennen odotettua porsimista annettava riittävästi olkia tai jotakin muuta sopivaa luonnonmateriaalia pesänrakennusta varten;
- f) sikaeläinten on voitava ulostaa ja tonkia jaloittelualueilla. Tonkimisen mahdollistamiseksi voidaan käyttää erilaisia alustoja.

III osa: Asetuksen 10 artiklassa tarkoitetut sikaeläinten eläintiheys ja eläinsuojien sisä- ja ulkotilojen vähimmäispinta-alat

		Sisätila (sikaeläinten käytettävissä varsinaisesti oleva sisämittoina ilmoitettu tila, mukaan lukien juottoastiat, mutta lukuun ottamatta syöttölaitteita, joihin sikaeläimet eivät mahdu makaamaan)	Ulkotila
	Vähimmäiselopaino (kg)	m ² /eläin	m ² /eläin
Porsineet emakot porsai- neen vieroitukseen asti		7,5 emakkoa kohti	2,5
Sikaeläimet, lihotukseen Vieroitettut porsaas, kasva- tussiat, nuoret emakot, kasvatuskarjut	Enintään 35 kg	0,6	0,4
	Yli 35 kg mutta enintään 50 kg	0,8	0,6
	Yli 50 kg mutta enintään 85 kg	1,1	0,8
	Yli 85 kg mutta enintään 110 kg	1,3	1
	Yli 110 kg	1,5	1,2
Naaraspuoliset sikaeläi- met, jalostukseen Ummessa olevat kantavat emakot		2,5	1,9
Urospuoliset sikaeläimet, jalostukseen Karjut		6 10, jos aitauksia käytetään tavanomaisessa astutuk- sessa	8

Luomukinkku on joulu-pöydän kinkku

LUOMU
LIITTO.

- Ei sisällä fosfaatteja, ei keinotekoisia lisäaineita, ei gmo-aineesia -> saattaa valuttaa paistettaessa enemmän rasvaa ja nesteitä kuin tavanomainen kinkku
- Onnistumisen avaimet:
- Hidas ja maltillinen sulatus (sisälämpötila n. 10 °C)
- Paistomittari paksuimpaan kohtaan
- Paistopussissa vai rutilän päällä?
- Ensimmäinen tunti 200 °C -> Lämpötila 105 °C, paisto sisälämpötila 75-78 °C
- Puu-uunissa lämpötila jatkuvasti matalana
- Hiilloksella paistettaessa alkulämpötila n. 150 °C
- Paistoliemestä herkullinen kinkunkastike

